

Reactie R6 hogescholen internetconsultatie Regeling macrodoelmatig opleidingsaanbod hoger onderwijs 2023

15 februari 2023

De R6 hogescholen, het samenwerkingsverband van de zes Randstadhogescholen: Hogeschool van Amsterdam, Hogeschool Inholland, Hogeschool Leiden, De Haagse Hogeschool, Hogeschool Rotterdam en Hogeschool Utrecht, komen tot een gezamenlijke zienswijze op de Regeling macrodoelmatigheid opleidingsaanbod hoger onderwijs 2023. Deze zienswijze is onderbouwd met onze **gezamenlijke** drie standpunten en wordt aangevuld met instellingspecifieke standpunten in de achterliggende bijlage.

We erkennen als R6 hogescholen dat een Regeling moet leiden tot een **doelmatig opleidingsaanbod** en een **doelmatige taakverdeling** tussen instellingen in het hoger onderwijs. Daarnaast ondersteunen we ook het streven van de Minister om tot meer rust en ruimte te komen in het stelsel.

Zo zien wij als hogescholen een meerwaarde van **goede onderlinge** afstemming zoals het samen verkennen, het samen ontwikkelen en waar mogelijk het gezamenlijk aanbieden van onderwijsaanbod. Hiervoor is meer nodig dan enkel het aanpassen van de Regeling omdat deze **onvoldoende handvatten** biedt om de beoogde doelen te realiseren. Het hele systeem moet hierop ingericht zijn.

Tevens zien wij **discrepanties** tussen de gestelde doelen en de wijze waarop dit gerealiseerd zou moeten worden kijkend naar de uitwerking in de artikelen. Ons inziens stimuleert de uitwerking van de Regeling nog onvoldoende de gestelde doelen en is **een aanpassing** in elk geval nodig voor de drie volgende punten:

1. **Toetsing van innovatieve opleidingen**: de kwantitatieve onderbouwing blijft ook bij innovatieve opleidingen die opleiden tot nog niet bestaande beroepen/werkveld, bestaan. Daarnaast wordt niet duidelijk hoeveel gewicht er wordt toegekend aan de kwalitatieve onderbouwing. Daarbij dient in aanmerking te worden genomen dat met name in de kwalitatieve onderbouwing de toekomstgerichtheid van de opleiding t.b.v. dikwijls nog niet bestaande beroepen kan worden beschreven. Dit stimuleert niet de ontwikkeling van innovatieve en toekomstgerichte opleidingen. Tezamen met het uitgangspunt in de Regeling dat wo- en hbo-masters volgens dezelfde criteria beoordeeld worden, wordt het succesvol aanvragen van hbo-masters nog complexer. We pleiten ervoor dat de hbo-masters op hun eigen merites beoordeeld worden.

Ter illustratie:

Toelichting Paragraaf 3, Artikel 6, criterium A:

“Een arbeidsmarktbehoefte dient altijd, dat mag ook in beperkte mate zijn, kwantitatief te worden onderbouwd. De mogelijkheid tot kwalitatieve onderbouwing, zoals ingezet bij de vorige Regeling, wordt aanvullend op de kwantitatieve onderbouwing, behouden zodat maatwerk kan worden geleverd bij de beoordeling.”

Uit de Regeling wordt niet duidelijk wat er wordt verstaan onder ‘beperkte mate’. We verzoeken het ministerie duidelijker aan te geven hoe kwalitatief en kwantitatief arbeidsmarktonderzoek wordt gewogen. Zorg dat het ontwikkelen van cross-sectorale opleidingen voor al het aanbod (Ad, Ba, Ma) mogelijk wordt gemaakt. De nieuwe Regeling maakt echter op geen enkel punt het aantonen van arbeidsmarktbehoefte voor dit type opleidingen makkelijker dan de oude Regeling. Dit kan alsnog door aan te geven wat verstaan wordt onder kwalitatief onderzoek, en wat verstaan wordt onder kwantitatief onderzoek, en hoe beide gewogen worden.

2. **Hertoetsing** Hoewel een hertoetsing bij de CDHO zoveel mogelijk voorkomen moet worden, is het niet conform de doelstelling van deze Regeling om de instelling dan maar een nieuw verzoek te laten indienen na het aflopen van de geldigheid. Ter illustratie:

Door OCW wordt aangegeven dat de huidige hertoetsing juridisch niet houdbaar en niet wenselijk is. Omdat in de werkelijkheid dit tijdpad niet uitvoerbaar is, mede door het langere proces om te komen tot een Toets Nieuwe Opleiding waar instellingen afhankelijk van zijn, is deze uitwerking niet uitvoerbaar voor instellingen. Een betere optie is om na het besluit op de MD-toets een periode van 6 maanden te krijgen om de opleiding te ontwikkelen en een goed uitgewerkte aanvraag in te dienen bij de NVAO. Hogescholen hebben de tijd nodig om zorgvuldig een nieuwe opleiding op te zetten, niemand heeft er baat bij als dat zo snel mogelijk moet worden gedaan vanwege externe tijdsdruk.

Daarnaast heeft de minister nergens aannemelijk gemaakt waarom een wetwijziging niet mogelijk zou zijn of niet wenselijk zou zijn. In een wetsvoorstel zou dan ofwel de wettelijke geldigheidstermijn in de wet kunnen worden verruimd, ofwel een hertoetsingsprocedure worden opgenomen in de wet.

3. **Bekendmaking voornemen tot aanvraag** (Het artikel beschrijft dat instellingen twee keer per jaar (15 mrt en 15 sept) kenbaar kunnen maken welke nieuwe opleidingen zij willen starten). Ter illustratie:

Hoewel wij het doel steunen om de samenwerking tussen instellingen te stimuleren, is op dit moment de Regeling onduidelijk welk gewicht er wordt gegeven aan dit 'procedurele verzoek'. Is het een harde verplichting om twaalf maanden van tevoren het voornemen kenbaar te maken, of niet? Enerzijds lijkt dit vrijwillig te zijn, maar de toelichting op pagina 9 van de Regeling beschrijft dat een aanvraag niet in behandeling wordt genomen als het reeds bekendgemaakte voornemen niet blijkt uit het aanvraagformulier.

Tevens is niet duidelijk of met het bedoelde voornemen ook de verwachte verplaatsingen van opleidingen en uitbreidingen van opleidingen naar nevenvestigingen worden bedoeld. De onduidelijkheid wordt vergroot door een zin in de toelichting op de Regeling waarin staat: *"Het is **de bedoeling** dat een instelling die een voornemen heeft kenbaar gemaakt binnen twaalf maanden haar macrodoelmatigheidsaanvraag indient."*

Het lijkt ons logischer om de termijn in de Regeling (artikel 3 lid 1) te verkorten naar zes in plaats van twaalf maanden: *"Het instellingsbestuur maakt zoveel als mogelijk uiterlijk zes maanden voorafgaand aan de aanvraag, voor 15 maart of voor 15 september, aan de CDHO kenbaar ..."*

De R6 vindt het van belang om te werken aan de in de Regeling genoemde doelen, zoals het verbeteren van de onderlinge afstemming tussen hogescholen en universiteiten. De betrokken hogescholen denken dan ook graag met het Ministerie mee over hoe dit beter kan, en doen daarvoor een aantal verbetervoorstellen (zie kaders).

Nadere uitwerking zienswijze Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs 2023 door Hogeschool van Amsterdam

Onderstaand volgen per artikel vragen dan wel bezwaren tegen onderdelen van de concept regeling macrodoelmatigheid. Per artikel staan tussen aanhalingstekens passages uit de concept regeling aangehaald, gevolgd door onze reactie.

Onderstaande punten vormen de belangrijkste onderdelen voor de zienswijze en worden in deze zienswijze verder uitgewerkt:

- De kwantitatieve onderbouwing vormt nog steeds de basis van de beoordeling van de arbeidsmarktbehoefte en dat maakt ons inziens het afdoende onderbouwen van een aanvraag voor toekomstige en/of niet-gefixeerde beroepen en voor cross-over opleidingen erg lastig. Dit werkt belemmerend op innovatie. Daarnaast is onduidelijk welk gewicht wordt toegekend aan kwalitatieve onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte.
- Hbo-masters, die een ander doel dienen dan de wetenschappelijke masters, worden tot nu toe volgens dezelfde criteria beoordeeld als WO-masters, terwijl het aanbod op eigen merites zou moeten worden beoordeeld. Het is onduidelijk of in de nieuwe regeling hbo-masters nog steeds worden vergeleken met wetenschappelijke masters.
- De nieuwe regeling leidt tot druk op de uitvoerbaarheid en leidt tot vragen welk en wiens probleem wordt opgelost. Hierbij verwijzen wij naar het vervallen van de hertoetsing en het uiterlijk 12 maanden voorafgaand aan de aanvraag kenbaar maken van een voornemen vooraf aan twee daarvoor vastgestelde data.

Artikel 3: Bekendmaking voornemen tot aanvraag

“Lid 1: Het instellingsbestuur maakt **zoveel als mogelijk** uiterlijk **twaalf maanden** voorafgaand aan de aanvraag, voor 15 maart of voor 15 september, aan de CDHO kenbaar welke aanvragen als bedoeld in artikel 4 zij voornemens is in te dienen, tenzij het een clusteraanvraag in de zin van artikel 8 betreft.”

“Instellingen worden voortaan **gevraagd** hun voornemens voor nieuwe opleidingen in vroege fase kenbaar te maken. In het mbo is dit kenbaar maken verplicht. In het hoger onderwijs **is geen sprake van wettelijke plicht** tot kenbaar maken. Maar wordt het **gestimuleerd** door instellingen te **verzoeken** om hun voornemens kenbaar te maken.”

Op pagina 9, onder kopje Onvolledige aanvraag, staat dat “Indien de ontbrekende basisgegevens na het verstrijken van die termijn niet zijn verstrekt, kan de aanvraag niet in behandeling worden genomen op gronden genoemd in artikel 4:5, van de Awb. Dit geldt ook voor het kenbaar maken van het voornemen, zoals bedoeld in artikel 3 van deze regeling. **Indien uit het ingediende aanvraagformulier het reeds bekendgemaakte voornemen niet blijkt, kan de aanvraag niet in behandeling worden genomen.** Voor zover op het ingediende aanvraagformulier het onderdeel criteria voor instemming onvolledig is dan wel ontbreekt, wordt de termijn voor de instemming opgeschort (artikel 4:15, van de Awb).”

- ➔ Hoe hard is dit criterium tot kenbaar maken? Enerzijds lijkt er vrijblijvendheid te zijn wat betreft het kenbaar maken, echter wordt op pagina 9 van de regeling aangegeven dat als uit het ingediende aanvraagformulier niet het reeds bekendgemaakte voornemen blijkt, de aanvraag niet in behandeling wordt genomen. Dit is tegenstrijdig.

- De gedachte achter vooraf bekendmaken van een voornemen is begrijpelijk, maar waarom moet dit via de CDHO lopen? Als samenwerking of afstemming tussen instellingen in ons eigen belang is om een aanvraag goedgekeurd te krijgen, dan is het onze eigen verantwoordelijkheid om dit zelf te organiseren. Wij vinden het onwenselijk om dit in de regeling op te nemen, mede gezien de onduidelijkheid over de consequenties bij niet tijdig melden.
- Aangegeven wordt dat zoveel mogelijk uiterlijk twaalf maanden voorafgaand aan de aanvraag een voornemen bij de CDHO kenbaar gemaakt moet worden. Hieruit lezen we dat een voornemen maximaal twaalf maanden voor indienen aanvraag moet zijn doorgegeven. Is er ook een minimale periode voor indienen aanvraag na bekendmaking voornemen? Mocht met het artikel bedoeld worden dat een voornemen minimaal twaalf maanden voorafgaand aan indienen aanvraag bekend wordt gemaakt, dan pleiten we voor het verkorten van de termijn naar zes in plaats van twaalf maanden. Zes maanden is voldoende om plannen tussen instellingen voor te bespreken en zorgt niet voor vertragingen.

Artikel 4: Indienen aanvraag

Nieuw is een richtlijn voor de omvang van het aantal pagina's van de aanvraag. De richtlijn is dat het ingevulde aanvraagformulier plus een eventuele toelichting van het instellingsbestuur tezamen maximaal 15 pagina's. Bijlagen vallen niet onder de richtlijn van 15 pagina's. Kort en bondig is de norm.

- Ons inziens is dit niet wenselijk. Als er enkel verwijzingen en onderbouwingen in de aanvraag worden opgenomen, verwachten wij dat dit ten koste gaat van de integrale leesbaarheid van een aanvraag, ook voor de CDHO. Een aanvraag moet navolgbaar zijn en onderbouwd, zonder dat het vol staat met verwijzingen naar bijlagen. Door vast te houden aan 15 pagina's wordt een zorgvuldige onderbouwing moeilijk haalbaar. Omdat de regeling en de beoordeling door de CDHO van een aanvraag nu onvoldoende transparant en navolgbaar zijn, zie je dat in aanvragen als het ware geschoten wordt met hagel om maar zoveel mogelijk argumenten en onderbouwing op te nemen om de arbeidsmarktbehoefte aan te tonen. Hierdoor is het nu de praktijk dat het dubbele aantal pagina's nodig is. De nieuwe concept regeling geeft ons inziens onvoldoende houvast om erop te vertrouwen dat 15 pagina's voldoende is om een helder en navolgbare onderbouwing te geven.

Geldigheid besluit op aanvraag: hertoetsingsprocedure vervalt

Na een praktijk van meer dan 10 jaar is OCW nu tot het oordeel gekomen dat de hertoetsingsprocedure in strijd is met de wet. In de wet staat dat een besluit 6 maanden geldig is (nieuwe vestiging of verplaatsing) dan wel 10 maanden (nieuwe opleiding, samenvoeging). De huidige hertoetsingsprocedure om uitstel te krijgen is volgens OCW onofficieel en heeft geen juridische waarde. Instellingen vragen nieuwe opleidingen aan om flexibel op de arbeidsmarkt in te kunnen spelen, dan moet het niet bijna 2 jaar (en in sommige gevallen nog langer) duren voordat de opleiding na goedkeuring van de MD-toets er komt, wat regelmatig voorkomt.

- De ervaring laat zien dat het niet altijd haalbaar is om binnen 10 maanden na een positief besluit op een CDHO-aanvraag de opleiding ingeschreven te hebben in het CROHO-register. Zelfs als een MDT-aanvraag en TNO-aanvraag nagenoeg tegelijkertijd worden ingediend, wordt het erg krap om binnen de 10 maanden te blijven. De NVAO heeft immers veel tijd nodig, doorgaans ruim meer dan de zes maanden die voor een TNO staan. En na het definitief besluit moet de opleiding nog geregistreerd worden in het CROHO. Het zal leiden tot veel herhalingsaanvragen, waarbij het gehele proces opnieuw doorlopen moet worden. Dit is niet wenselijk voor de minister, de CDHO en voor de instellingen zelf. Zonder garantie dat de NVAO binnen de deadlines blijft, levert deze aanpassing van de huidige werkwijze juist meer administratieve lastenverzwaring voor alle betrokken gremia op.
- Voor ons als instelling is het niet wenselijk om gelijktijdig een MD-toets en TNO-toets aan te vragen. Zeker gezien het risico op een negatief besluit kan dit leiden tot onnodige kosten. Een betere optie is

om na het besluit op de MD-toets een periode van 6 maanden te krijgen om de opleiding te ontwikkelen en een goed uitgewerkte aanvraag in te dienen bij de NVAO. Hogescholen hebben de tijd nodig om zorgvuldig een nieuwe opleiding op te zetten, niemand heeft er baat bij als dat zo snel mogelijk moet worden gedaan vanwege externe tijdsdruk.

- ➔ Los van de haalbaarheid lopen hier de verantwoordelijkheden en duiding van het probleem mank. Het probleem ligt over het algemeen niet bij een instelling en ontwikkelteam. Zij willen doorgaans zo snel mogelijk starten met een opleiding. Ons inziens ligt het probleem erin dat de termijnen van TNO/CDHO te dicht bij elkaar liggen en dat daar bovenop de NVAO de beoogde termijn van 6 maanden veelal niet haalt.

Artikel 5: Beoordelen aanvraag

Wijziging zienswijze procedure:

“In het kader van transparantie en afstemming tussen de instellingen worden het door het instellingsbestuur ingediende aanvraagformulier en de eventuele toelichting, met inachtneming van wet- en regelgeving, openbaar gemaakt op de website van de CDHO.”

“In tegenstelling tot de vorige regeling worden het door het instellingsbestuur ingediende aanvraagformulier en de eventuele toelichting door CDHO openbaar gemaakt, zodat voor belanghebbenden duidelijk is waarop zij een zienswijze indienen.”

- ➔ Uit bovenstaande lezen wij dat niet meer alleen de samenvatting bekend wordt gemaakt, maar de hele aanvraag. Is deze interpretatie correct?

De zienswijzeprocedure is verbreed: zienswijzen van onbekostigde instellingen kunnen nu ook een zienswijze indienen (dit was in de praktijk al het geval en de CDHO bevestigt met deze verbreding de bestaande praktijk. Daarnaast kunnen tevens andere belanghebbenden een zienswijze indienen, zoals werkgevers- en studentenorganisaties.

- ➔ Onduidelijk is welke zwaarte deze zienswijzen (van collega instellingen; onbekostigde instellingen; studentenorganisaties etc.) meekrijgen van het CDHO in haar beoordeling van de macrodoelmatigheidsaanvraag.

Artikel 6: Criteria voor het starten van een nieuwe opleiding

Onderbouwing **criterium a**: arbeidsmarktbehoefte:

“Een arbeidsmarktbehoefte dient altijd, dat mag ook in **beperkte mate** zijn, kwantitatief te worden onderbouwd. De mogelijkheid tot kwalitatieve onderbouwing, zoals ingezet bij de vorige regeling, wordt aanvullend op de kwantitatieve onderbouwing, behouden zodat maatwerk kan worden geleverd bij de beoordeling.”

“Bij interdisciplinaire en meer innovatieve en toekomstgerichte opleidingen kan het meer voor de hand liggen dat de arbeidsmarktbehoefte aan een dergelijke opleiding voornamelijk kwalitatief worden onderbouwd. De onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte mag in die gevallen **relatief beperkt** zijn waarbij gebruik kan worden gemaakt van verschillende beschikbare (bestaande of nieuwe) bronnen. Een (beperkte) kwantitatieve onderbouwing is echter altijd noodzakelijk ten behoeve van de toetsing op macrodoelmatigheid en teneinde de toetsing zo transparant mogelijk en zo feitelijk mogelijk te maken. Als een kwantitatieve onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte in het geheel (nog) niet kan worden aangetoond, dan

kan de instelling de volgende opties overwegen:

- i. Zij kan (eventueel in samenwerking met andere instellingen) overwegen om zelf/gezamenlijk onderzoek te laten uitvoeren teneinde een kwantitatieve onderbouwing te verkrijgen.
- ii. Zij heeft de mogelijkheid om vernieuwing, waar mogelijk, binnen het bestaande opleidingsaanbod vorm te geven. Als er op een later moment wel een (al dan niet beperkte) kwantitatieve onderbouwing beschikbaar is, kan op dat moment een macrodoelmatigheidsaanvraag worden gedaan.”

- ➔ Of de opleiding voldoet aan criterium a wordt getoetst door de CDHO met behulp van o.a. ROA-data. De bezwaren bij de huidige beoordeling hiervan zijn dat data enkel terugkijken en niet naar de toekomstige behoefte. Die behoefte is met data lastig te onderbouwen, mede omdat het steeds vaker gaat om interdisciplinaire opleidingen, omdat de beroepen nog niet bestaan of omdat het niet-gefixeerde beroepen zijn (het gaat om een set aan rollen en vaardigheden). Tevens wordt geen onderscheid gemaakt tussen hbo-Ad niveau en hbo-bachelorniveau en tussen hbo-masters en wo-masters, terwijl de behoefte aan het betreffende niveau wel onderbouwd moet worden in een aanvraag.
- ➔ Onduidelijk in de regeling hoe kwalitatief en kwantitatief arbeidsmarktonderzoek wordt gewogen. Wij vinden het wenselijk dat kwalitatieve onderbouwing meer gewicht krijgt en vooral ook de maatschappelijke relevantie, omdat we immers professionals (change-makers) willen opleiden in het hbo die maatschappelijke vraagstukken helpen oplossen. De nieuwe regeling maakt het aantonen van arbeidsmarktbehoefte voor opleidingen die hiervoor opleiden (denk aan innovatieve en cross-sectorale opleidingen) op geen enkel punt makkelijker dan de oude regeling.
- ➔ Uit de Regeling wordt niet duidelijk wat er wordt verstaan onder een (**beperkte**) kwantitatieve onderbouwing. De beschrijving dat men de interdisciplinaire en meer innovatieve opleidingen een voornamelijk kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte *mag* onderbouwen geeft geen helderheid. Ook de ervaringen met het *sectorplan masters* en de houding van OCW daarbij geeft hogescholen te weinig houvast dat men in de toekomst wel bereid zal zijn om te werken met een kwalitatievere toetsing van de macrodoelmatigheid.

Onderbouwing **criterium b**: ruimte in opleidingsaanbod:

Aanvulling van onderbouwing ruimte in het bestaand opleidingsaanbod met:

- De noodzaak om een nieuwe opleiding te starten aan te tonen; en
- Aan te tonen waarom deze ontwikkeling past bij het profiel van de instelling, zoals beschreven in het instellingsplan

Belangrijkste reden hiervoor is dat wordt beargumenteerd waarom het niet mogelijk is om de gewenste ontwikkeling vorm te geven via het bestaande opleidingsaanbod.

Subcriterium ‘noodzaak’: In de onderbouwing dient de instelling daarnaast aan te geven welke bestaande bekostigde opleidingen verwant zijn.... Verwant aanbod is aanbod dat inhoudelijk sterk met elkaar overeenkomt en opleidt tot (min of meer) dezelfde beroepen.

- ➔ Bovenstaande impliceert dat hbo-masters blijvend worden vergeleken met wo-masters, ondanks het ‘level-playing-field’ waar de VH al lang om verzoekt. Het aanbod van wetenschappelijke masters is vele malen groter. Het hoger onderwijs kan deze alleen inlopen als wordt meegewogen of er reeds bestaand aanbod is in het toegepaste profiel of niet.
- ➔ Wat wordt verstaan onder “profiel van de instelling”? Is dat inhoudelijk, of ook oriëntatie? Bij voorkeur ook dit laatste toevoegen en dat graag expliciteren. Als er sprake is van profilering in termen van toegepast of wetenschappelijk dan is dit een belangrijk aspect bij de weging van de aanvragen, in het bijzonder de masters. Wanneer in deze formulering echter wordt bedoeld dat aanvragen passend moeten zijn bij het regionale profiel van de instelling dan zou dit sterk belemmerend kunnen werken

met het oog op cross sectorale aanvragen, regionale aanvragen en cluster dan wel sectorplan aanvragen.

- Hoe wordt het profiel van de instelling c.q. andere instellingen meegewogen in een besluit?
- ➔ Geen nieuwe opleidingen starten, maar zoveel mogelijk binnen bestaande opleidingen of combinatie van bestaande opleidingen inspelen op nieuwe ontwikkelingen, is op zich een gewenste ontwikkeling. Dit is ook beleid van de HvA.
  - Echter niet te voorzien is hoe dit criterium de meer innovatieve en cross-sectorale opleidingen juist extra mogelijkheden zou kunnen bieden.
  - Daarnaast is dit alleen goed mogelijk als je al veel brede opleidingen hebt. In de praktijk blijkt het lastig om (1) een nieuw (arbeidsmarktrelevante) route te realiseren binnen bestaande (smallere) croho's, en om (2) nieuwe routes te realiseren die op het grensvlak van bestaande opleidingen liggen. Als we dit willen, dan moet het ook makkelijker zijn om bestaande opleidingen te verbreden.
- ➔ In de toelichting op dit artikel staat het volgende: *“Daarnaast wordt gevraagd te onderbouwen waarom de gewenste ontwikkeling niet kan worden vormgegeven binnen een al bestaande opleiding (binnen de eigen instelling of daarbuiten), bijvoorbeeld als track/afstudeerrichting of via wijziging van het curriculum, en in hoeverre daartoe betekenisvolle inspanningen zijn geleverd om deze ontwikkeling vorm te geven via het bestaande opleidingsaanbod. Instellingen worden daarmee aangemoedigd de ruimte te nemen die er is om de inhoud van een reeds aangeboden opleiding te veranderen.”*
  - Wat wordt bedoeld met 'betekenisvolle inspanningen'? Hoe beoordeelt de CDHO dat?

Artikel 8: Vrijstelling van de individuele macrodoelmatigheidstoets d.m.v. een geclusterde macrodoelmatigheidsaanvraag (clusteraanvraag)

- ➔ Het is niet helder aan welke criteria een sectorplan dient te voldoen zoals ook gebleken is bij het sectorplan masters om daadwerkelijk in aanmerking te komen voor de vrijstelling. Daarnaast is niet helder wat een sectorplan de sector en de hbo-instellingen concreet oplevert.
- ➔ De ervaring rondom het sectorplan masters leert dat dit, behalve intensieve samenwerking tussen hbo-instellingen, geen voordelen oplevert. Ten eerste blijft de eis voor kwantitatieve onderbouwing bestaan, ondanks uitgebreide gesprekken tussen VH en OCW met het verzoek de kwalitatieve onderbouwing en maatschappelijke relevantie meer te waarderen. Ten tweede is er te weinig ruimte om de noodzaak voor toekomstige beroepen te onderbouwen (vanuit de kwantitatieve eis). De huidige criteria blijven strikt gehandhaafd, wat niet optimaal aansluit bij de doelstellingen van het sectorplan en het rapport 'Focus op professie'.

Artikel 9: Criteria voor het (gedeeltelijk) verzorgen van een opleiding op een nieuwe locatie

“In geval van het gedeeltelijk verzorgen van een reeds bestaande opleiding in meerdere gemeenten hoeft de macrodoelmatigheidstoets alleen te worden doorlopen in één van de volgende situaties zoals omschreven in het derde lid van dit artikel. Anders ten opzichte van de vorige regeling is dat bij de een derde norm van de gehele studielast van de opleiding stages nu zijn uitgesloten, hetgeen instellingen (en studenten) meer flexibiliteit biedt voor het inrichten van de studie.”

“Het opleiden in de school is sinds 2019 met de Regeling tegemoetkoming kosten opleidingsscholen mogelijk gemaakt. Voor deze opleidingen geldt dat, wanneer een groter deel dan 50% van het curriculum in de praktijk wordt gevolgd, zij een nieuwe vestigingsplaats dienen aan te vragen, conform deze regeling. Bij duaal en deeltijdonderwijs is de werkplek vaak een prominent onderdeel van het onderwijs. In deze regeling is hiervoor ruimte gemaakt, om te voorkomen dat een opleiding met het werkplekleren al snel boven bovenstaande grenzen uit zou komen, waarmee het werkplekleren te veel bemoeilijkt zou worden. Bij duaal onderwijs telt daarom het

beroepsuitoefeningsdeel niet mee in het berekenen van het deel dat buiten de vestigingsplaats wordt verzorgd. **Bij het deeltijdonderwijs geldt dit ook, mits er met de student op individuele basis een overeenkomst is gesloten, vergelijkbaar met die bedoeld in artikel 7.7, vijfde lid, van de WHW.”**

- Wij zijn van mening dat het onderscheid maken tussen leren op school en leren in de praktijk gebaseerd is op een oud denkkader m.b.t. werkplekleren (enerzijds werken in de praktijk; anderzijds opleiden op school). Om competenties / leeruitkomsten te ontwikkelen moet je van een geïntegreerde werkleeromgeving uitgaan: je toetst of iemand aan de gestelde leeruitkomsten voldoet, en daar krijg je studiepunten voor. Er zijn geen leeruitkomsten die je op school doet, en leeruitkomsten die je op de werkplek doet. Het gaat immers om de integratie van theorie en praktijk. Daarbij is bovendien het uitgangspunt dat ook stages en beroepsproducten vanuit de instelling worden begeleid en getoetst, waardoor deze aan de vestigingsplaats worden toegerekend. Het huidige voorstel lijkt afbreuk te doen aan dit uitgangspunt. Wij pleiten voor een regeling waarin een nevenvestiging moet worden aangevraagd indien onderwijs (waaronder begeleiding) en toetsing boven een nader te bepalen norm duidelijk niet vanuit de bestaande gemeente van vestiging plaats vindt.

Artikel 10: criteria voor het samenvoegen van bestaande opleidingen

Artikel 10 stelt dat je zonder tussenkomst van de CDHO bestaande opleidingen mag samenvoegen of een bestaande opleiding verbreden, mits de NVAO vaststelt dat dit niet leidt tot het verzorgen van een nieuwe opleiding.

- Als de Regeling beoogt om het verbreden van opleidingen te stimuleren dan vraagt dit ook om een herijking van De Richtlijn verbreding opleidingen 2017 van de NVAO zodat meer duidelijk wordt waar een opleiding aan moet voldoen. Ook de verruiming van het percentage eindtermen waarvan mag worden afgeweken (en worden vastgelegd) zal een stimulerend effect hebben op de samenvoeging van opleidingen zoals beoogd in deze Regeling.

Varia

“Associate degree-opleiding deels uitgevoerd door een bve-instelling Op grond van artikel 7.8a van de wet kunnen instellingen voor hoger onderwijs bij de Minister een aanvraag indienen voor het uitvoeren van een deel van een associate degree-opleiding door een bve-instelling. De goedkeuring van de Minister is vereist om de kwaliteit van het hoger onderwijs te waarborgen. Op welke wijze een aanvraag hiervoor kan worden ingediend en aan welke criteria de aanvraag dient te voldoen, zijn te raadplegen in de Beleidsregel uitvoering deel associate degree-opleiding door bve-instelling en een daartoe opgesteld protocol van de NVAO. Voor zover het gaat om een bekostigde associate degree-opleiding, al dan niet deels verzorgd door een bve-instelling, zijn de bepalingen van deze regeling van toepassing. Als het bijvoorbeeld gaat om een nieuwe bekostigde associate degree-opleiding die deels wordt uitgevoerd door een bve-instelling dan dient de instelling voor hoger onderwijs twee verschillende aanvragen in: een op basis van macrodoelmatigheid van het opleidingsaanbod (artikel 6.2, WHW) en een voor de goedkeuring om een deel van een associate degree-opleiding door een bve-instelling te laten uitvoeren (artikel 7.8a van de wet) van de opleiding. Voorts kan het bijvoorbeeld gaan om een bestaande bekostigde associate degree-opleiding, deels uitgevoerd door een bve-instelling, die een aanvraag indient voor verplaatsing dan wel nevenvestiging (artikel 7.17, tweede lid, WHW). In dat geval dient het instellingsbestuur ook twee aanvragen in: de aanvraag voor verplaatsing of nevenvestiging volgens deze regeling en de

aanvraag voor het uitvoeren van een deel van de opleiding door een bve-instelling volgens de genoemde beleidsregel.”

- ➔ De Beleidsregel uitvoering deel associate degree-opleiding door bve-instelling en een daartoe opgesteld protocol van de NVAO zijn ons niet bekend. Waar kunnen we deze vinden?
- ➔ Indien een deel van een Associate degree-opleiding wordt verzorgd door een bve instelling dienen er twee aanvragen macrodoelmatigheid te worden ingediend. Eén voor macrodoelmatigheid opleidingsaanbod (WHW 7.17, lid 2) en één aanvraag om het deel van het aanbod door de bve instelling te laten verzorgen (WHW 7.8a). Dit stimuleert niet om het onderwijsaanbod door twee instellingen te laten aanbieden.